

SA IMENOM (U IME) ALLAHA MILOSRDNOGA MILOSTIVOGA.

GLAVA DAN HUNEJNA

govora Allaha, uzvišen je: "..... i (u) danu Hunejna pošto je zadivila (začudila) vas vaša mnogobrojnost, pa nije koristila vama (nijednu) stvar (ništa), i stijesnila se je na vas (tj. vama) zemlja sa (onim) što je (tj. i pored toga što je) bila široka (prostrana ona), zatim ste okrenuli leđa idući nazad (vi). Zatim je spustio Allah Svoje spokojstvo (mir, smirenost)....", do Njegovoga govora: "..... veliki opraštač, milostiv."

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Abdullaha sina Numejra, pričao nam je Jezid, sin Haruna, izvijestio nas je Ismail, rekao je:

Vidio sam u (na) ruci Ibnu Ebu Evfa-a (jedan) udarac (tj. ožiljak, trag od udaraca sablje). Rekao je: "Udario sam ga se (tj. Dobio sam taj udarac kada sam bio u društvu) sa Vjerovijesnikom, pomilovao ga Allah i spasio, (na) dan (borbe) Hunejna." Rekao sam: "Prisustvovao si Hunejnu (,dakle)." Rekao je: "Prije toga (sam prisustvovao još u nekim borbama)."

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Kesira, pričao nam je Sufjan od Ebu Ishaka, rekao je: čuo sam Bera-a, a došao je njemu (jedan) čovjek pa je rekao:

"O Ebu Umarete! Da li si okrenuo leđa (na) dan Hunejna (da bježiš)?" Pa je rekao: "Što se tiče mene, pa svjedočim na (tj. za) Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, da on nije okrenuo leđa, a ali (tj. nego) su požurili brsci (brzaci, tj. oni koji žure prvi prije naređenja između ljudi njegovoga) naroda, pa su gađale (strijelama) njih (grupe plemena) Hevazin (pa su se ti brzopleti počeli bili povlačiti jer su bili iznenađeni). A Ebu Sufjan, sin Harisa, uzimač je (tj. uzeo je) za glavu njegove (Muhamedove a.s.) bijele mazge (dok on - Muhamed a.s.) govori:

"Ja sam Vjerovijesnik, nema laži - Ja sam sin (unuk) Abdulmutaliba."

PRIČAO NAM JE Ebul-Velid, pričao nam je Šubete od Ebu Ishaka, reklo se je Bera-u, a ja slušam:

"Da li ste okrenuli leđa sa Vjerovijesnikom, pomilovao ga Allah i spasio, (na) dan Hunejna?" Pa je rekao: "Što se tiče Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, pa ne. Bili su (oni, pripadnici plemena Hevazin veliki) strijelci (pa smo mi neki bili iznenađeni i bili smo okrenuli leđa), pa je (on) rekao:

"Ja sam Vjerovijesnik, nema laži! - Ja sam sin Abdulmutaliba!"

PRIČAO MI JE Muhamed, sin Bešara, pričao nam je Gunder, pričao nam je Šubete od Ebu Ishaka, čuo je Bera-a - a pitao je njega (jedan) čovjek iz (plemena) Kajsa:

"Da li ste pobjegli od poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (na) dan Hunejna?" - pa je rekao: "Ali poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, nije pobjegao (nije bježao). Bili su Hevazinovići (odlični) strijelci, i zaista mi pošto smo navalili na njih, otkrili su se (oni, tj. razbili su se dajući se u bijeg da bi nas zavarali). Pa smo se sageli (oborili smo mi glave) na ratne plijenove (od njih), pa se izašlo (okrenulo) prema nama sa strijelicama

(njihovim, tj. pa su nas dočekale njihove strijele). I zaista već sam vidio poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, na njegovoj bijeloj mazgi, i zaista Ebu Sufjan je uzimač (tj. uzeo je) za njezinu uzdu (njezin povodac), a on govori:

"Ja sam Vjerovijesnik, nema laži!" - Rekao je Israil i Zuhejr: Sišao (Sjahao) je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, od (tj. sa) svoje mazge.

PRIČAO NAM JE Seid, sin 'Ufejra: pričao mi je Lejs, pričao mi je Ukajl od Ibnu Šihaba. - H - A pričao mi je Ishak, pričao nam je Jakub, sin Ibrahima, rekao je: pričao nam je bratućed (bratić) Ibnu Šihaba, rekao je Muhamed, sin Šihaba: A tvrdio je Urvete, sin Zubejra da su Mervan i Misver, sin Mahremeta, izvijestila njih dvojica njega da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, ustao kada je došlo njemu izaslanstvo Hevazina primajući Islam (oni). Pa su pitali (molili izaslanici) njega da vrati k njima njihova imanja i njihovo roblje (zarobljenike). Pa je rekao njima poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio:

"Sa mnom je (onaj) koga vidite (tj. ovaj moj narod, moji drugovi). A najdraži razgovor k meni je najistinitiji (od, između) njega (govora), pa izaberite sebi jednu (od te) dvije skupine (grupe dobara): ili (svoje) roblje, ili (svoje) imanje. A već sam odgađao za vas (tj. iščekivao sam vas, pa sam odgađao diobu roblja zbog vas)." A bio je pričekao (čekao, iščekivao) njih poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, deset i nekoliko noći (tj. dana) kada se vratio od Taifa. Pa pošto se razjasnilo (tj. pošto je postalo jasno) njima da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (drugo) osim vraćaća k njima (tj. da on neće vratiti k njima ništa drukčije) osim jednu (od te) dvije skupine (grupe dobara), rekli su:

"Pa zaista mi izabiremo sebi naše roblje." Pa je ustao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, u muslimanima (među muslimanima, među muslimane), pa je hvalio Allaha s (onim načinom) što je on stanovnik (pripadnik) njega (tj. kako dostoji da se On hvali, da se Njemu zahvaljuje), zatim je rekao:

"Što se tiče poslije, pa zaista vaša braća već su došla (došli) kajući se (oni). I zaista ja sam već vidio (tj. smatrao, mislio) da vratim k njima njihovo roblje. Pa ko je volio (ko voli, ko želi) da odobri to, pa neka učini. A ko je volio (A ko želi) od vas da bude na svome udjelu (tako) da dadnemo njega njemu od prvoga (onoga) što zaplijeni Allah nama, pa neka učini (tako)." Pa su rekli (njegov) ljudi: "Već smo odobrili to, o poslaniče Allaha!"

(To jest: "Udobrovoljavamo se da tako bude, smatramo da je lijepo da se tako učini.")

Pa je rekao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio: "Zaista mi nećemo znati (tj. ne znamo onoga) ko je dozvolio od vas u tome (da se tako postupi - ne znamo ga razlikovati) od (onoga) ko nije dozvolio, pa se vratite, dok (tj. tako da) podignu (tj. dostave) k nama vaše starješine (koje vas poznaju) vašu stvar (pojedinačno: ko se slaže, a ko se ne slaže da se pokloni roblje Hevazinu)."

("Arifun" je niži vojni starješina nego što je "reisun"; a "arifun" znači još i čuvar, staralac, tutor i slično.)

Pa su se vratili ljudi (njegov) u svoje jedinice, pa su govorili (o tome s) njima njihove starješine. Zatim su se vratili k poslaniku Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, pa su izvijestili njega da su oni već odobrili (odobrovoljili se) i dozvolili su. Ovo je (izvještaj, kaže Ibnu Šihab,) koji je dopro meni o roblju Hevazina.

PRIČAO NAM JE Ebu Numan, pričao nam je Hamad, sin Zejda, od Ejuba, od Nafi-a da je Umer rekao: "O poslaniče Allaha!" - H - A pričao mi je Muhamed, sin Mukatila, izvijestio nas je Abdullah, izvijestio nas je Mamer od Ejuba, od Nafi-a, od Ibnu Umera, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, rekao je:

Pošto smo se vratili od (sa) Hunejna, pitao je Umer Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, o (jednom, nekom) zavjetu (što) ga je bio zavjetovao u predislamlju: (a zavjet se sastojao u) boravljenju (u ime pobožnosti u bogomolji, vjerovatno u Kabi ili u prostoru oko Kabe), pa je zapovjedio njemu Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, za njegovo ispunjenje (izvršenje).

A rekao je neki (od) njih: (Pričao nam je) Hamad od Ejuba, od Nafi-a, od Ibnu Umera. A predao je njega (spomenuti hadis) Džerir, sin Hazima, i Hamad, sin Selemeta, od Ejuba, od Nafi-a, od Ibnu Umera, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio.

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Jusufa, izvijestio nas je Malik od Jahja-a, sina Seida, od Umera, sina Kesira sina Efleha, od Ebu Muhameda, slobodnjaka Ebu Katadeta (Ebu Katadetovoga), od Ebu Katadeta, rekao je:

Izašli smo sa Vjerovijesnikom, pomilovao ga Allah i spasio, (u) godini Hunejna. Pa pošto smo se susreli (sudarili), bilo je za muslimane (izvjesne nastalo jedno) obilaženje (kruženje i tumaranje naprijed i nazad). Pa sam vidio (jednoga čovjeka od prisutnih) idolopoklonika već je savladao (jednoga) čovjeka od (tih) muslimana, pa sam udario njega (idolopoklonika) iza njega (ozadi njega) na uže njegovoga ramena (tj. po živcu, ili: veni na njegovom ramenu) sa (svojom) sabljom, pa sam presjekao (rasjekao njegov) oklop. A (on) se okrenuo na mene, pa je pritisnuo mene (tako jakim jednim) pritiskivanjem (pritiskom da) sam našao (osjetio) od njega (od toga pritiskivanja) vjetar (tj. miris svoje) smrti. Zatim je stigla njega (njegova) smrt, pa je pustio mene. Pa sam se priljepio (priključio) Umeru, pa sam rekao:

"Šta je umu (tih izvjesnih) ljudi (tj. Šta je tim ljudima, što tumaraju)?" Rekao je: "Zapovjed Allaha (Sudbina Allahova), noćan je i veličajan je." Zatim su se vratili. I sjeo je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, pa je rekao:

"Ko je ubio ubijenoga (nekoga neprijatelja u ovoj borbi), za njega je na njega (neki) dokaz (tj. i on ima na to dokaz), pa njemu je njegovo pljačkanje (tj. pa njemu pripada, njemu se dodjeljuje da sebi uzme ono što se zadesilo uz ubijenoga toga neprijatelja)." Pa sam rekao: "Ko će posvjedočiti meni?" Zatim sam sjeo. Pa je rekao Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, slično njemu (onome što je navedeno). Rekao je: Zatim je rekao Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, slično njemu (slično tome). Pa sam ustao, pa sam rekao: "Ko će posvjedočiti meni?" Zatim sam sjeo. Rekao je: Zatim je rekao Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, slično njemu. Pa sam ustao. Pa je rekao:

"Šta je tebi, o Ebu Katadete?" Pa sam izvijestio njega. Pa je rekao (jedan) čovjek: "Istinit je bio (Istinu je rekao). A njegovo pljačkanje (tj. njegov trofej) je kod mene, pa zadovolji ga od mene (da ga ne traži sebi)." Pa je rekao Ebu Bekr: "Ne, tako mi Allaha tada! Neće se upraviti (Neće proći) k (jednome) lavu od lavova Allaha (što) se bori za Allaha i Njegovoga poslanika, pomilovao ga Allah i spasio, pa (da) dadne (da dodijeli) tebi njegovu pljačku (dobit, ratni trofej). Pa je rekao Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio:

"Istinit je bio (Istinu je rekao Ebu Bekr), pa podaj mu (njegov trofej)." Pa je dao meni njega. Pa sam sebi kupio za njega (za taj trofej jedan) vrt (palmik, voćar, voćnjak od palmi) u (među) Selimetovićima. Pa zaista on (taj voćnjak, vrt) je zaista prvo imanje (što) sam ukorijenio (zasnovao, tj. stekao sebi) njega u Islamu (tj. otkako sam primio Islam).

A rekao je Lejs: pričao mi je Jahja, sin Seida, od Umera, sina Kesira sina Efleha, od Ebu Muhameda, slobodnjaka Ebu Katadeta, da je Ebu Katadete rekao:

Pošto je bio dan Hunejna, pogledao sam k (jednom) čovjeku od muslimana (što) se bori (protiv jednoga) čovjeka od idolopoklonika, a drugi (jedan čovjek) od idolopoklonika prikrada se njemu (neopaženo) iza njega zato (da) ubije njega. Pa sam požurio k (onome) koji se prikrada (šunja, šulja se) njemu, pa je podigao svoju ruku zato (da) udari mene, a (ja) udarim njegovu ruku, pa sam odsjekao nju. Zatim je uzeo mene, pa je stisnuo (pritisnuo) mene jakim stiskanjem (pritiskivanjem), čak sam se pobjojao (preplašio da ću umrijeti). Zatim je ostavio (pustio), pa se riješio (razriješio). I odbio sam ga, zatim sam ubio njega. I porazili su se (dali su se bili u bježanje izvjesni) muslimani, i porazio sam se (počeo sam bježati i ja) sa njima, pa kada li (se susretnem, nađem je, susretoh se, sretoh se, nađoh se) sa Umerom, sinom Hattaba, u (među tim) ljudima. Pa sam rekao njemu:

"Šta je stanje (stvar ovih) ljudi (Šta je ljudima)?" Rekao je: "Zapovjed (tj. Sudbina) Allaha." Zatim su se vratili (odstupili su ti) ljudi k poslaniku Allaha, pomilovao ga Allah i spasio. Pa je rekao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio:

"Ko uspostavi (Ko donese) dokaz na (za) ubijenoga (ko dokaže da) je ubio njega (sobom lično), pa njemu je njegovo pljačkanje (tj. njemu pripada kao ratni trofej da uzme sebi ono sve što nađe uz toga ubijenoga neprijatelja)."

(Riječ "selebun" znači pljačka, ali se ovdje ne radi o nekoj običnoj pljački, nego kao o trofeju u ime nagrade borcu pobjedniku. Zato će se u daljem tekstu ta riječ i prevoditi sa izrazom trofej, a tako je treba shvatiti i u proteklom tekstu.)

Pa sam ustao zato (da) sebi tražim dokaz na (tj. za) svoga ubijenoga. Pa nisam vidio (ni) jednoga (čovjeka da) svjedoči meni. Pa sam sjeo. Zatim se je pokazalo meni, pa sam spomenuo njegovu stvar poslaniku Allaha, pomilovao ga Allah i spasio. Pa je rekao (jedan) čovjek od njegovih drugova (koji su toga časa sjedili sa njim):

"Oružje ovoga ubijenoga, koji je (taj što on njega) spominje, je kod mene, pa zadovolji ga (da odustane) od njega (nagovori ga da odustane od njega, reci mu da odustane od njega, tj. za njega mu podaj nešto drugo)." Pa je rekao Ebu Bekr: "Nikako! Neka ne daje njega (trofej) ptičici (bijeloga repa) od Kurejševića (iz toga plemena - tj. tome slabiću), a (da) ostavi (bez toga trofeja jednoga) lava od lavova Allaha (tj. toga hrabroga čovjeka što) se bori za Allaha i Njegovoga poslanika, pomilovao ga Allah i spasio."

("Usajbigun" je neka vrsta slabašne ptičice, možda da znači i svraka, švraka.)

Rekao je: Pa je ustao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, pa je izvršio (tj. predao, dao) njega (taj trofej) k meni. Pa sam sebi kupio od njega (tj. za njega) vrt (jedan u kojem su palme). Pa je (to) bilo prvo imanje (što) sam ukorijenio (stekao) njega u Islamu (tj. otkada sam postao musliman).

GLAVA

vojne Evtasa.

(Evtas je jedna dolina u predjelima u kojima je bilo nastanjeno pleme Hevazin, a neki kažu da je to jedno mjesto u većem području koje se naziva Hunejn.)

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Ala-a, pričao nam je Ebu Usamete od Burejda, sina Abdullaha, od Ebu Burdeta, od Ebu Musa-a, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je:

Pošto je završio Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (borbu) od Hunejna (tj. na Hunejnu), poslao je Ebu Amira (kao zapovjednika) nad (jednom) vojskom ka Evtasu, pa je (on) susreo Durejda, sina Simmeta (Essimmeta). Pa se je ubio (ubijen je, poginuo je idolopoklonički zapovjednik) Durejd, i porazio je Allah njegove (Durejdove) drugove.

Rekao je Ebu Musa: A poslao je mene sa Ebu Amirom. Pa se pogodio (pogođen je) Ebu Amir u svoje koljeno, pogodio (ustrijelio) je njega (jedan) Džušemijević sa strijelom, pa je učvrstio (zabo, zario) nju u njegovo koljeno. Pa sam stigao (dopro) k njemu, pa sam rekao: "O moj striče! Ko je pogodio (ustrijelio) tebe?" Pa je dao znak (tj. pokazao je) ka Ebu Musa-u (tj. k meni), pa je rekao: "Taj je moj ubijač (moj ubica) koji je pogodio (ustrijelio) mene." Pa sam namjerio (upravio se) njemu (na njega), pa sam se priključio njemu (tj. stigao sam ga). Pa pošto je vidio mene, okrenuo je leđa (da bježi). Pa sam slijedio njega i počeo sam (da) govorim njemu:

"Zar se nećeš stidjeti (tj. Zar se ne stidiš)? Zar nećeš biti čvrst?" Pa je odustao (od bježanja). Pa smo izmijenjali dva udaranja (udarca) sa (svojim) mačem (sabljom, sabljama), pa sam ubio njega. Zatim sam rekao Ebu Amiru: "Ubio je Allah tvoga druga (tj. tvoga ubicu)." Rekao je: "Pa iščupaj (istrгни, izvadi) ovu strijelu." Pa sam iščupao (izvukao) nju. Pa je nasrnula od nje (tj. iz mjesta na koljenu gdje je bila zarila se strijela navalila je) voda (valjda: krv). Rekao je: "O sine moga brata (bratiću)! Daj čitati (tj. Isporuči od mene) Vjerovijesniku (moj) pozdrav, i reci njemu: Traži oprost za mene (tj. da traži oprost za mene)." I učinio (postavio) je nasljednikom mene Ebu Amrir nad (tim) ljudima, pa je ostao lagano (tj. jedno kratko vrijeme), zatim je umro. Pa sam se vratio, pa sam unišao na (tj. ka) Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, u njegovu kuću (sobu, a on je) na (jednome) krevetu napravljenom od užeta (užadi), i na njemu je (jedna) postelja, već su ostavila trag užeta (toga) kreveta u (tj. na) njegovim leđima i njegovim dvjema stranama. Pa sam izvijestio njega za našu vijest i vijest Ebu Amira (tj. o nama i o Ebu Amiru), i rekao je: Reci njemu: Traži oprost za mene (tj. i da je Ebu Amir rekao da ti kažem, rekнем, Božiji Poslaniče, da tražiš oprost za njega). Pa je pozvao za vodu, pa se očistio (abdestio), zatim je podigao svoje dvije ruke, pa je rekao:

"Moj Bože! Oprosti Ubejdu Ebu Amiru!" I vidio sam bjelinu njegova dva pazuha. Zatim je rekao: "Moj Bože! Učini njega (Ebu Amira na) sudnjem danu nad (iznad) mnogoga od Tvoga stvaranja (stvorenja) od ljudi (vjernika muslimana)." Pa sam rekao: "I za mene (I meni) pa traži oprost!" Pa je rekao: "Moj Bože! Oprosti Abdullahu, sinu Kajsa, njegov grijeh, i uvedi ga (na) sudnjem danu (u) plemenito (tj. u lijepo) mjesto uvođenja (ili: mjesto ulaženja)." Rekao je Ebu Burdete: Jedna (od) njih dvije je za Ebu Amira, a druga (dova, molba) je za Ebu Musa-a.

(Ebu Musa je imao pravo ime Abdullah, sin Kajsa, ali je po nadimku više poznat.)